

ספר יחזקאל פרק כח, כה - פרק כט, כא

בפרשת השבוע נשלח משה רבינו עם נבואות מיוחדות לפרעה מלך מצרים, ומפטירים בפרשה זו שבספר יחזקאל, שיש בה נבואות לפרעה מלך מצרים. וכן היא פותחת בפסוק 'בקבצי את בית ישראל מן העמים', וזה מעין הפרשה העוסקת בגאולת ישראל מתחת יד מצרים:

פרק כח: (כה) לאחר שהתנבא יחזקאל על מפלת צידון, שכניהם של ישראל, מוסיף ה' ואומר לו שלא יתמה על נבואה זו, והלא באותה שעה היו ישראל גולים ומפוזרים בין העמים, ואינם שכנים לצידון [שהרי נבואות יחזקאל היו בזמן גלות בבל], **כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים**, נבואה זו, של מפלת צידון, תהיה **בְּקִבְצִי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל מִן הָעַמִּים אֲשֶׁר נִפְצוּ בָם**, והיינו בזמן שעלו ישראל ובנו את בית המקדש השני, **וְנִקְדְּשֵׁתִי בָם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם, וְיָשְׁבוּ עַל אֲדָמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לְעַבְדֵי לַעֲקֹב**. (כו) ואף שבתחילה עמדו עליהם מציקים מאומות העולם והפריעו להם, אך לאחר זמן ייענשו המציקים והמרעים להם, **וְיָשְׁבוּ עָלֶיהָ לְבָטָח, וּבְנֵי בָתֵּי, וְנִטְעוּ כְרָמִים, וְיָשְׁבוּ לְבָטָח**, וזה יהיה **בְּעֲשׂוֹתִי שְׁפָטִים בְּכָל הַשָּׂאֲטִים** [-המבזים ובוזזים] **אֹתָם מִסְבִּיבוֹתָם, וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם**. פרק כט: (א) לאחר שהתנבא על מפלת צידון, מתנבא עתה על מפלת מצרים. **בְּשָׁנָה הָעֲשָׂרִית** לגלות יהויכין ומלכות צדקיהו מלך יהודה, **בְּעֲשָׂרִי - בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי, בְּשָׁנִים עָשָׂר לַחֹדֶשׁ, הָיָה דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר**. (ב) **בֶּן אָדָם, שִׁים פָּנֶיךָ עַל פְּרֹעֶה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, וְהִנָּבֵא עָלָיו**, כיון שהיתה ממשלת פרעה ממשלה חזקה, ועשה את עצמו כאלהים, לכן באה הנבואה בעיקר עליו, ובכלל זה היתה הנבואה **וְעַל מִצְרַיִם כָּלָה**, שתפול ביחד איתו. (ג) המצרים הקדמונים היו מאמינים שהנילוס הוא קדוש, והתנניס הגדולים שבו הם בעלי כוחות עליונים, ויש תנין אחד גדול מכולם שהוא מושל על כולם, והוא ברא את עצמו ואת הנילוס, ועל דרך זו ממשיך הנביא את פרעה מלך מצרים לאותו תנין, וכאילו יש לו שלטון וממשלה ביבשה כפי שחשבו שיש לאותו תנין בנילוס, **דִּבֶּר וָאָמַרְתִּי, כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, הֲנִי עֹלֶיךָ פְּרֹעֶה מֶלֶךְ מִצְרַיִם, הַתֵּנִים הַגְּדֹל הַרְבֵּץ בְּתוֹךְ יַאֲרֵיו, וְכֵאֵילוֹ הַיָּאוֹרִים כֹּלֵם שִׁיכִים לוֹ וְנִשְׁלָטִים עַל יָדוֹ, אֲשֶׁר אָמַר בַּהֲתַפְאֲרוֹת, לִי יָאֲרִי, וְאֲנִי עֲשִׂיתִנִּי**. (ד) **וְנָתַתִּי חֲחִים** - טבעת ברזל שלוכדים בה את הדג] **בְּלַחְיֶיךָ**, כדי להוציאך ממקומך, **וְהִדְבַקְתִּי דָגַת יָאֲרֵיךָ בְּקִשְׁשֶׁתִּיךָ**, וזהו משל לכל שריו וגיבוריו שייצאו עמו ממקומו, **וְהַעֲלִיתִיךָ מִתּוֹךְ יָאֲרֵיךָ**, כי במלחמות הראשונות שעליהן מתנבא עתה יצא פרעה וחילו מחוץ לגבולות ארצם להלחם, והרי הוא כמו דג היוצא מחוץ למים, שכוחו נחלש. **וְאֵת כָּל דָּגַת יָאֲרֵיךָ אֲשֶׁר בְּקִשְׁשֶׁתִּיךָ תִּדְבֹק, וְהֵם כָּל צְבָאוֹ וְחֵיילָיו**, (ה) **וְנִטְשֶׁתִּיךָ הַמִּדְבָּרָה, אוֹתָךְ וְאֵת כָּל דָּגַת יָאֲרֵיךָ - כֹּל חֵיילֶיךָ וְצַבָּא, עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל, וְלֹא בַּמִּלְחָמָה עַל עֵיר מִבְצָר, אֲלֵא יוֹשְׁלֹכוֹ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, לֹא תִּאֲסָף וְלֹא תִּקְבָּץ לִמְקוֹם יָשׁוּב, אֲלֵא לַחֲתִית הָאָרֶץ וְלַעֹזֵף הַשָּׁמַיִם נִתְּתִיךָ לְאֹכְלָהָ**. (ו) והתועלת בעונש זה תהיה, **וְיָדְעוּ כָּל יֹשְׁבֵי מִצְרַיִם כִּי אֲנִי ה'**, ויידעו שבא לו הדבר כעונש מעם ה', **יַעַן הָיִיתָם מִשְׁעֵנֶת קִנָּה לְבֵית יִשְׂרָאֵל - וְהַעֹנֵשׁ הוּא עַל כֵּךְ שִׁישְׂרָאֵל סָמְכוּ עַל הַמִּצְרִיִּים שִׁיעֲזָרוּ לָהֶם בְּיוֹם קָרֵב, וְלֹא רָק שֶׁהֵם לֹא עֲזָרוּ לָהֶם, אֲלֵא הֵם הָיוּ הַגּוֹרְמִים לַמִּפְלֶתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי מַחֲמַת שִׁסְמָכוֹ עֲלֵיהֶם הִסִּירוּ לָבָם מֵה'**, ולא שמעו לקול נביאיו. (ז) ומבאר את משלו, וממשיך את מצרים לקנה שבור, אשר מלבד חולשתו של הקנה, הרי מקום שָׁבְרוֹ חָד וחותר את הבשר, אשר **בְּתַפְשָׁם בָּךְ בִּפְךָ -** כאשר תופסו האדם בכפו ומניפו על חבירו לאיים עליו, **תִּרְוֹץ וּבִקְעַת לָהֶם כָּל כְּתָף -** הרי הוא מרוצץ וחותר את כתיפו של האדם המניף אותו, וכך בשעה שצר עליהם מלך בבל הוצרכו לתת את כל ממונם שוחד למלך מצרים, שיבוא לעזור להם. **וּבְהִשָּׁעָנָם עָלֶיךָ, מאַחַר וְהוֹרְגָלוֹ לַהֲשֵׁעַן עַל הַמָּטָה, וְלֹא לַהֲשֵׁעַן כְּדֹרֶךְ כָּל אָדָם עַל מוֹתָנִיו, הָרִי בִשְׂעָה שֶׁתִּשָּׁבֵר, וְלֹא תַעֲזֹר לָהֶם, וְהַעֲמַדְתָּ לָהֶם כָּל מִתְנִים -** תצריך אותם להשען על מותניהם, ולא יוכלו לעשות כן מאחר והורגלו להשען על המטה, ויפלו לגמרי, וכך ישראל היו רגילים להשען ולסמוך על מצרים שיעזרו להם, ובשעה שבא עליהם מלך בבל לא עזרו להם המצריים, והוצרכו להלחם לבדם, אך נכשלו בכך, מאחר ולא הורגלו להשען על עצמם, ועל ידי זה נפלו בידי מלך בבל. (ח) **לָכֵן**, כיון שמצרים גרמו לישראל שיפלו ביד מלך בבל, יבוא עליהם חורבן נוסף [מלבד החורבן הראשון, שבו

נפלו חיל מצרים מחוץ לארצם], **כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, הֲנִי מֵבִיא עֲלֶיךָ [-על מצרים] חֶרֶב, וְהִכְרַתִּי מִמֶּךָ אָדָם וּבְהֵמָה, וְעוֹשׁ**
זֶה יִהְיֶה כִּבְר בְּתוֹךְ גְּבוּלוֹת מִצְרַיִם. ^(ט) **וְהִיְתָה אֶרֶץ מִצְרַיִם עֲצֻמָּה לְשִׁמְמָה וְחֶרֶבָה, וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה',** כי בזה שיבוא המחריב אל
 תוך ארצם יתברר ויתגלה יותר השגחת ה' בעולם, והענשת המצריים על הרעה שגרמו לישראל. ואמנם מלבד זאת יבוא
 עליהם חורבן שלישי, **יַעַן שֶׁעֲדִיין אָמַר, יָאֵר לִי וְאֲנִי עֲשִׂיתִי, וְהַמִּשְׁכָּה לְחִזְקִי עֲצֻמוֹ בְּאִלוֹהֵתוֹ,** כי גם אחרי החורבן השני לא
 התבטלה מלכות מצרים לגמרי. ^(י) **לָכֵן הֲנִי אֵלֶיךָ וְאֵל יֹאדֶיךָ, וְנָתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחֶרְבוֹת חֶרֶב שִׁמְמָה -** חורבן גמור
 ומוחלט, **מִמֶּגְדֵּל סִינָה וְעַד גְּבוּל כּוּשׁ,** שהם שני קצוות ארץ מצרים, באופן שיקיף החורבן את כל מצרים מקצה אל קצה. ^(יא)
 ויהיה החורבן אמיתי, עד שלא תעבר בה רגל אדם, **וְרָגַל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבֹר בָּהּ** לרעות מרעה, ויימשך החורבן זמן רב, **וְלֹא**
תִּשָּׁב אֲרָבָעִים שָׁנָה. ^(יב) **וְנָתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁמְמָה, בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נִשְׁמוֹת -** גם הארצות שסביבה יהיו שוממות, באופן
 שלא תוכל להיבנות מחדש בדרך הטבע על ידי הארצות השכנות לה, **וְעֶרְיָה בְּתוֹךְ עָרִים מְחֻרְבוֹת תִּהְיֶינָה שִׁמְמָה,** כי לפעמים
 גם בתוך השממה יימצאו ערים מיושבות [כמו שאפילו במדבר ישנם מקומות מיושבים במקצת], אך כאן יהיו הערים גם כן
 שוממות לגמרי, **אֲרָבָעִים שָׁנָה,** וגם הפליטים והשרידים שיישארו ממצרים לא יהיו מקובצים במקום אחד, **אֲלֵא וְהִפְצַתִּי**
אֶת מִצְרַיִם בְּגוֹיִם, וְזֵרִיתִים בְּאֲרָצוֹת. ^(יג) **כִּי כֹה אָמַר ה' אֱלֹהִים, מִקֵּץ אֲרָבָעִים שָׁנָה אֶקְבֹּץ אֶת מִצְרַיִם מִן הָעַמִּים אֲשֶׁר נִפְצוּ**
שְׁמָה. ^(יד) **וְשִׁבְתִּי אֶת שְׁבוֹת מִצְרַיִם, וְהִשְׁבַּתִּי אֹתָם אֶל אֶרֶץ פְּתוּרוֹס, עַל אֶרֶץ מִכּוֹרֶתָם,** שארץ פתרוס היה המקום שבו גרו
 מתחילה, אמנם לא יחזרו להיות לעם גדול וחשוב, **אֲלֵא וְהָיוּ שָׁם מִמְּלָכָה שְׁפֵלָה.** ^(טו) **וְלֹא רַק בִּיחָס לְמַעַמְדָם הָרָאשׁוֹן יִהְיוּ**
שְׁפֵלִים, אלא גם מן הממלכות שבאותו זמן תהיה שפלה, **וְלֹא תִתְנַשֵּׂא עוֹד עַל הַגּוֹיִם,** אפילו אותם גויים שאין להם מלך,
וְהַמַּעֲטָתִים, ויהיו לכך כמה מטרות, האחת, **לְבַלְתִּי רְדוֹת בְּגוֹיִם -** שלא יירדו מצרים בגויים בפרך, כי הסיר ה' את עול
 מצרים מעל הגויים. ^(טז) **וְהִטַּעַם הַשְּׁנִי שֶׁל הַמַּעֲטָת מַלְכוּת מִצְרַיִם, וְלֹא יִהְיֶה עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל לְמִבְטָח -** שלא יבטחו ישראל
 במצרים, לפי שבטחון זה מִזְכִּיר עוֹן לִישְׂרָאֵל, **בְּפָנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וְלומִדִּים מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וּמִסִּירִים לִבָּם מִה'.** והתכלית
 השלישית היא, **וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהִים,** העושה עם מלכי הארץ כרצונו. ^(יז) **וְהָיָה בְּעֶשְׂרִים וּשְׁבַע שָׁנָה לְמַלְכוּת נְבוּכַדְנֶצַּר,**
בְּרִאשׁוֹן - בחודש הראשון, **בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ, הָיָה דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר.** ^(יח) **בֶּן אָדָם, הִנֵּה נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הָעֶבִיד אֶת חִילוֹ**
עֲבָדָה גְּדוֹלָה, ועבודתם היתה להלחם אל צר, ולרוב נשיאת המשאות לצורך המצור ואבני הקלע, **כָּל רֹאשׁ מִקְרָח, כִּי נִמְרָטוּ**
שַׁעֲרֹת רֹאשָׁם, וְכָל כְּתֵף מְרוּטָה, כי נקרע העור שעל הכתף, **וְשָׁכַר לֹא הָיָה לוֹ וְלִחִילוֹ, מִצֵּר, עַל הָעֲבָדָה אֲשֶׁר עֲבַד עֲלֶיהָ,** כי
 שכרם של החיילים הוא השלל והביזה, ושכרו של המלך הוא הכיבוש של מדינה נוספת תחת ממלכתו, וכאן לא התקיימו
 הדברים, כיון שלפני שהספיקו לכבוש את צור נחרבה היא מעצמה על ידי הים, שעלה עליה ושטף אותה ואת כל אשר בה,
 וכיון שנבוכדנצר הוא שבט אפו של ה', וכאילו נשלח על ידו להשחית את כל הארצות, ראוי שיקבל שכר על עבודתו. ^(יט) **לָכֵן**
כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים, הֲנִי נָתַן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם, וְנִשְׂאָה הַמֶּנֶּה - יטול את כל המון האדם שבה לעבדים
 ושפחות, **וְשָׁלַל שְׁלָלָה, וּבָזָז בָּזָה, וְהִיְתָה מִצְרַיִם שָׁכַר לְחִילוֹ,** כי הם כיוונו בעבודתם לקבל כשכר את השלל והביזה של צור,
 ותחת זאת יקבלו את שלל מצרים. ^(כ) **פְּעַלְתוּ אֲשֶׁר עֲבַד בָּהּ -** והשכר לנבוכדנצר עצמו, שרצה לכבוש את צור כדי לעשות לו
 שם, **נָתַתִּי לוֹ אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם,** והגם שלא ימלוך עליה כיון שתהיה חריבה, אך יהיה לו לכבוד ותפארת שהחריב ממלכה
 אדירה כל כך כארץ מצרים, והטעם שלא אתן לו את ארץ מצרים כשהיא מיושבת, שימלוך עליה, זה מפני **אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי,**
 שמרדו בה', ואמר פרעה 'לי יאורי ואני עשיתיני', ועל שהיו משענת קנה רצוץ לעם ישראל, **נָאֻם ה' אֱלֹהִים.** ^(כא) **בְּיוֹם הַהוּא,**
 לאחר שכבש נבוכדנצר את מצרים, שזה היה סיום כל כיבושיו, והעמיד את פסל הזהב בבקעת דורא, **אֲצִמִּיחַ קֶרֶן לְבֵית**
יִשְׂרָאֵל, כי אז אירע הנס עם חנניה מישאל ועזריה שסירבו להשתחוות לצלם, והושלכו לכבשן האש, ויצאו חיים, והתקדש
 בכך שם ה', **וְלָךְ -** ליחזקאל הנביא **אֶתְּן פֶּתַחְחוֹן פֶּה בְּתוֹכָם,** כי באותו זמן החיה יחזקאל את העצמות היבשות, והיה זה רמז
 לתחיית המתים העתידית, **וְיָדְעוּ הַכֹּל כִּי אֲנִי ה':**

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ט"ז: 076-5404360

ת.ד. 23053 ירושלים 9123001

דוא"ל: office@2halachot.org

עברית | ENGLISH | ESPAÑOL | FRANÇAIS | РУССКИЙ

שליחת לימוד יומי בדואר אלקטרוני, הפצת לוחות לימוד יומיים, עשה לך רב, תיאום חברותות

Daily Direct Learning via E-mail

שתי הלכות ביום

SHTEY HALACHOT BEYOM לימוד יומי בדואר אלקטרוני ישייר

